

ДОВІДКОВИЙ МАТЕРІАЛ (СТОРІНКИ ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ)

Для успішного проведення занять із навчання дітей грамоти ми визначили такий мінімум потрібних батькам і педагогам знань.

1. Звуковий аналіз слів.

Коли ми пишемо та читаємо, то користуємося словами, які складаються з *букв*. Для розмови ми вживаємо слова, що складаються зі *звуків*. Отже, букви ми пишемо та бачимо, а звуки промовляємо та чуємо.

Звуки

- голосні** — їх можна голосно вимовити, протягти, проспівати, при цьому не заважають ні губи, ні зуби, ні язик.
- приголосні** — при їх вимовлянні видихуване повітря зустрічає перешкоди, йому заважають або губи, або зуби, або язик. Їх неможливо протягти або проспівати.

Голосні звуки: [А], [О], [У], [Е], [И], [І]. На письмі вони позначаються буквами **А, О, У, Е, І, И, Я, Ю, Є, Ї**.

Букви **Я, Ю, Є** — на початку слова, після голосного та після апострофа позначають два звуки, в інших випадках — один. Наприклад:

Я → [ЙА] : яма [ЙАМА], маяк [МАЙАК];

Ю → [ЙУ] : юнга [ЙУНГА], в'юн [ВЙУН];

Є → [ЙЕ] : єнот [ЙЕНОТ], читає [ЧИТАЙЕ].

Буква **Ї** завжди позначає два звуки:

Ї → [ЙІ] : їжак [ЙІЖАК], мої [МОЙІ].

Приголосні звуки ← м'які (якщо після них ідуть **Я, Ю, Є, І, Ь**),
тверді (в інших випадках).

[Й] — завжди м'який звук.

[Ч], [Ш] — завжди тверді звуки.

[Щ] — завжди позначає два звуки: Щ → [ШЧ] : щука [ШЧУКА].

М'який знак (Ь) не є звуком, він лише позначає м'якість попереднього приголосного.

Апостроф (') теж не є звуком, він позначає твердість попереднього приголосного.

Графічно (на схемі) звуки позначаються так:

голосний звук: •, приголосний звук: м'який: =, твердий: —.

Наприклад:

Дім Дім Пір'я Яблуко Їжа

—•— ==•— ==•—=• =•—•—• ==•—•

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ НА ТЕМУ «Звуковий аналіз слів».

1. Звук - ми чуємо і вимовляємо.

2. Букви ми пишемо і читаємо.

3. Звуки бувають голосними і приголосними.

Голосні звуки можна співати голосом, при цьому повітря, що виходить з рота не зустрічає перешкоди. Приголосні звуки - звуки, які не можна співати, тому повітря, що виходить з рота при їх проголошенні, зустрічає перешкоду.

Голосних звуків шість: А У О І Е И

Голосних літер десять: А У О І Е И - відповідають звукам і чотири йотованих, які позначають два звуки : Я-йа, Ю-йу, Е-йє, Ї-йі.

Голосні звуки позначаються на схемі червоним кольором.

Приголосні звуки бувають глухими і дзвінкими. Глухий звук утворюється без участі голосових складок, ми пояснюємо дітям, що коли вимовляємо глухий звук, голос спить, а при вимові дзвінких звуків голос дзвенить (Покласти руку на шийку або закрити вуха руками). На схемі дзвінкі звуки позначаємо дзвіночком.

Дзвінкі звуки: Б, В, Г, Д, Ж, З, Й, Л, М, Н, Р.

Глухі звуки : К, П, С, Т, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ,

Приголосні звуки бувають м'якими і твердими.

Завжди тверді приголосні: Ж, Ш, Ц

Завжди м'які приголосні: Ї, Ч, Щ

Тверді звуки позначаються на схемах синім кольором, м'які - зеленим.

